

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 4C/68/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5412203722
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blažena Stašíková
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2013:5412203722.5

Rozhodnutie

Okresný súd Dolný Kubín samosudkyňou JUDr. Blaženou Stašíkovou v právnej veci navrhovateľiek: 1/ S. I. W.. H. nar. XX.XX.XXXX, bytom Ž. XX, 2/ K. Z. W.. H. nar. XX.XX.XXXX, bytom A. J., P. XXXX/ X, 3/ K. H. W.. H. nar. XX.XX.XXXX, bytom Ž. XX, 4/ O. Q. W.. H. nar. XX.XX.XXXX, bytom A. J., A. H. XXXX/XX, navrhovateľky 1/ až 4/ zastúpené Mgr. Milanom Migom, advokátom so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského 29, proti odporkyňi: D. H.Á. W.. I. nar. XX.XX.XXXX, bytom Ž. XX, zastúpená JUDr. Michaelou Pagáčikovou, advokátkou so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského 47, v konaní o určenie neplatnosti právnych úkonov, takto

rozhodol:

I. Súd návrh z a m i e t a.

II. O trovách konania súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti vo veci samej.

odôvodnenie:

Navrhovateľky v 1/ až 4/ rade návrhom doručeným súdu 22.08.2012 žiadali, aby súd určil, že závetý spísané poručiteľom S. H. nar. XX.XX.XXXX, zomrelým XX.XX.XXXX, naposledy bytom Ž. XX, na notárskom úrade S.. H. K. v Dolnom Kubíne dňa 20.05.2009 pod č. N 128/09, NZ 16445/09 a dňa 02.05.2011 pod č. N 136/11, NZ 15534/11 a darovacia zmluva, ktorú uzavrel poručiteľ S. H. nar. XX.XX.XXXX, zomrelý XX.XX.XXXX, naposledy bytom Ž. XX ako darca, s odporkyňou v 1/ rade ako obdarovanou, predmetom ktorej bol prevod podielového spoluvlastníctva v podiele 3/10-tiny k nehnuteľnosti - domu súp. č. XX, postavenom na pozemku KN-C parcela č. XX, zastavané plochy a nádvoría o výmere 551 m² bez pozemku, zapísanom na LV č. XXX pre k.ú. a obec Ž., ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol Správou katastra Dolný Kubín povolený dňa 16.04.2010 pod č. V 483/10, sú neplatné. Tiež žiadal priznať náhradu trov konania.

V odôvodnení návrhu uviedli, že poručiteľ S. H. nar. XX.XX.XXXX zomrelý dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom Ž. XX (ďalej ako „poručiteľ“), spísal dňa 20.05.2009 na notárskom úrade S.. H. K. závet č. N 128/09, NZ 1645/09 a dňa 02.05.2011 závet č. N 136/11, NZ 15534/11, v ktorých ako závetnú dedičku domovej nehnuteľnosti - domu so súp. číslom XX, zapísaným na LV č. XXX k.ú. a obec Ž. pod B1 v podiele 3/10-tiny a prislúchajúcich pozemkov KN-C parcely č. XX zastavané plochy a nádvoría o výmere 551 m² a parcely č. XX zastavané plochy a nádvoría o výmere 664 m², zapísané na LV č. XXX k.ú. a obec Ž. pod B1 a B6 spolu v podiele 6/10-tín, ustanovil pozostalú manželku - odporkyňu. Dedičské konanie po poručiteľovi sa na tunajšom súde vedie pod sp. zn. 7D/55/2012 a úkonmi v dedičskom konaní bol poverený notár ako súdny komisár JUDr. Milan Kleň, Dolný Kubín. Dňa 16.07.2012 sa vo veci konalo prvé dedičské pojednávanie, na ktorom sa navrhovateľky dozvedeli o existencii závetov, ktoré zanechal poručiteľ. Navrhovateľky v 1/ až 4/ rade sú dcérami poručiteľa a odporkyňa je pozostalou manželkou. Iných právnych nástupcov poručiteľ nemal. Poručiteľ ešte počas života previedol časť zo svojho spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 3/10-tiny v dome so súp. č. XX, na odporkyňu darovacou

zmluvou, ktorá bola registrovaná Správou katastra Dolný Kubín pod č. V 483/10. Vklad vlastníckeho práva na základe tejto darovacej zmluvy bol vykonaný dňa 16.04.2010. Poručiteľ nevedel čítať, ani písať. V tejto súvislosti navrhovateľky predložili spolu s návrhom tri triedne výkazy poručiteľa za prvé tri školské roky, kedy mal navštevovať Základnú školu v Žaškove. Z predložených výkazov vyplýva, že poručiteľ školu v zásade nenavštevoval a preto ani nebol klasifikovaný, resp. z predmetov slovenský jazyk, čítanie a počty, bol klasifikovaný známku „5“. Rodinní príslušníci poručiteľa, najmä jeho prvá manželka O. H. W.. A., na verejnosti nehovorili o tomto nedostatku poručiteľa, vedeli o tom len jeho súrodenci, resp. bývalí spolužiaci zo školy. Úradné veci vždy spolu s poručiteľom vybavovala buď jeho prvá manželka, resp. po jej smrti jeho dcéry. Poručiteľ ďalšiu školu nenavštevoval a počas svojej práce nikdy nepotreboval vedieť čítať a písať. Naučil sa iba podpisovať svojim priezviskom. Nakoľko pri spisovaní predmetných závetov ako aj predmetnej darovacej zmluvy, bolo porušené ust. § 49 Notárskeho poriadku a ust. § 40 ods. 6 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), sú tieto právne úkony s poukazom na ust. § 39 OZ absolútne neplatné. Naliehavý právny záujem na podaní tejto určovacej žaloby navrhovateľky preukazujú tak, že jedine určením neplatnosti predmetných právnych úkonov sa vyrieši právna neistota medzi účastníkmi konania a spornosť právneho vzťahu medzi účastníkmi. Navrhovateľky 1/ až 4/ zároveň navrhli s poukazom na ust. § 175k, ods. 2 v spojitosti s ust. § 109, ods. 1 písm. b/ O. s. p., prerušiť predmetné dedičské konanie po poručiteľovi a to až do právoplatného skončenia konania o neplatnosti závetov, ktoré zanechal poručiteľ.

Odporkyňa sa k veci vyjadrila písomne a to podaním svojej právnej zástupkyne doručeným súdu 11.09.2012. Uviedla, že namietajú právny základ žaloby, predmetom ktorej je určenie neplatnosti právnych úkonov. Žalobu považuje za nedôvodnú, a vzhľadom na skutočnosť, že v danom prípade sa jedná o konanie v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p., je potrebné zo strany navrhovateľiek preukázať tzv. naliehavý právny záujem na takomto určení. Tento naliehavý právny záujem na takomto určení by bol daný predovšetkým vtedy, ak by bez takéhoto určenia bolo ohrozené právo navrhovateľiek, alebo, ak by sa bez tohto určenia ich právne postavenie stalo neistým. Podľa názoru odporkyne naliehavý právny záujem na takomto určení nie je daný, nevyplýva ani priamo z návrhu a preto navrhujú vykonať dokazovanie výsluchom účastníkov konania. Navrhovateľky nepredložili ani žiadny relevantný dôkaz, v zmysle ktorého by bolo možné konštatovať vadnosť v prejave vôle poručiteľa S. H., na základe ktorého by boli právne úkony vykonané poručiteľom za jeho života, za postihnuté takou vadou, ktorá by spôsobovala ich neplatnosť v zmysle platného práva. Preto žiadajú žalobný návrh ako nedôvodný v celom rozsahu zamietnuť a priznať odporkyni náhradu trov konania.

Na pojednávaní 18.10.2012 právny zástupca navrhovateľiek žiadal, aby súd pripustil zmenu návrhu v časti týkajúcej sa neplatnosti darovacej zmluvy, keď žiadal, aby súd určil, že nehnuteľnosť - rodinný dom súp. číslo XX postavený na pozemku KN C parcela č. XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 551 m² bez pozemku, zapísaný na LV č. XXX pre k.ú. a obec Žaškov v podiele 3/10-tiny pod B6, patrí do dedičstva po zomrelom S.R. H. nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Ž. XX. V ostatnom zostáva petít ich žalobného návrhu nezmenený a rovnako zotrvávajú aj na dôvodoch návrhu. Závety spísané poručiteľom považujú za absolútne neplatné právne úkony podľa § 39 OZ a navrhli posúdiť platnosť zmluvy, ktorej vklad bol povolený pod č. V 483/10 dňa 16.04.2010, ako predbežnú otázku.

Na tomto pojednávaní potom súd pripustil zmenu žaloby v nasledovnom znení:

„Súd určuje, že závety spísané poručiteľom S. H. nar. XX.XX.XXXX, zomrelom XX.XX.XXXX, naposledy bytom Ž. XX, na Notárskom úrade JUDr. Heleny Machajovej v Dolnom Kubíne dňa 20.05.2009, pod č. N 128/09, NZ 16445/09 a dňa 02.05.2011 pod č. N 136/11, NZ 15534/11, sú neplatné.

Súd určuje, že nehnuteľnosť - rodinný dom č. súp. 89, postavený na pozemku KN C parcela č. XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 551 m² bez pozemku, zapísaný na LV č. XXX pre k.ú. a obec Ž. v podiele 3/10-tiny pod B6, patrí do dedičstva po zomrelom S. H. nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Ž. XX.“

Navrhovateľka v 1/ rade S. I. na pojednávaní 18.10.2012 uviedla, že neb. S. H. bol ich otcom a on nevedel ani čítať ani písať, i keď nemôže povedať, že by písmenká nepoznal, ale súvislú vetu nevedel uviesť. Toto sa dozvedela až po smrti matky, ktorá zomrela v roku 2002. Keď chodili po nejakých úradoch, tak vždy s ním chodili K. Z. O. K. H.. Vždy sa vyhovárал, že bez okuliarov nevidí. V roku 2008 sa ona prisťahovala k otcovi a tento jej všetky písomnosti dával čítať. Keď odporkyňa zistila, že jej dáva čítať aj listiny, ktoré sa týkajú jej, tak sa musela presťahovať do zadnej časti domu a ona ho zamykala, keď niekde išla. V roku 2009 bola spísaná zmluva o dobrých medziľudských vzťahoch, ktorú však odporkyňa porušila; podávala otcovi alkohol a on bol potom agresívny. Ona sa zúčastnila jednaní o dobrých medziľudských vzťahoch v advokátskej kancelárii JUDr. Slamku. Túto zmluvu podpísal otec sám, lebo podpisovať sa naučil a podpísal sa tam, kde sa mu ukázalo. Každý podpis je iný. V zmluve oni neuvádzali, že nevie písať a čítať. Na otázku súdu, či túto zmluvu považuje za neplatnú, navrhovateľka v 1/ rade uviedla, že advokát zmluvu prečítal a otec ju podpísal. Navrhovateľka 1/ na pojednávaní ďalej zdôraznila, že túto zmluvu odporkyňa aj s manželom porušili. Na ďalšiu otázku súdu uviedla, že pokiaľ by odporkyňa odstúpila od domu a vzdala sa 3/10-tín, ktoré jej predtým otec daroval, tak by navrhovateľky nenapadli platnosť závetov. Pokiaľ sa týka zmluvy o dobrých medziľudských vzťahoch, tak túto zmluvu inicioval nebohý otec. Viackrát boli na sedení v advokátskej kancelárii a následne potom všetci prišli, aj odporkyňa v tom čase ešte A., a podpísali zmluvu, ktorá už bola vyhotovená. JUDr. Slamkovi nehovorili, že otec nevie písať ani čítať. Zmluvu vyhotovil S.. I.. Ona zmluvu pokladala za platnú až do doby, kým ju nezačali porušovať. Otec aj tak povedal, že ani nevie čo je tam napísané, dakedy ani nevnímal. Pokiaľ sa týka tejto zmluvy, tak otec s Boženou chodili sami za advokátom, ona tiež chodila sama a potom keď si už ujasnili, čo má byť v zmluve, tak prišli všetci. Na otázku právneho zástupcu navrhovateľka v 1/ rade ďalej uviedla, že úradné záležitosti počas života matky, vybavovala matka a v práci v Istebnom otcovi stasky vypisoval kolega. Otec pracoval v OFZ Istebné a na družstve v Ž.. To, že otec nevedel čítať ani písať, sa po smrti matky dozvedela tak, že otec to povedal jej sestre K. (navrhovateľka v 2/ rade) a sestre K. (navrhovateľka v 3/ rade). O tejto skutočnosti nehovorili s nikým mimo rodiny, lebo sa za to hanbili. Keď bola ešte dieťa, nikdy nevidela otca čítať alebo písať. Otec nepísal listy ani sa s nimi neučil. Na otázku, prečo tieto skutočnosti neuvádzala už vtedy, keď bola účastníčkou konania od roku 2009 až do roku 2011, jednak na okresnom súde aj na Obvodnom úrade Dolný Kubín, odbore všeobecnej vnútornej správy, navrhovateľka 1/ uviedla, že túto skutočnosť ona uviedla p. K., ktorá potom otcovi celú listinu prečítala, dala to skontrolovať odporkyňu a otec to potom podpísal tam, kde sa to ukázalo. Tiež písala vyjadrenie, keď sa odvolávali do Bratislavy, že otec nevie čítať ani písať. Na ďalšiu otázku, či rozumel otec významu, keď mu bola listina prečítaná, navrhovateľka 1/ uviedla, že ju podpísal, ale či rozumel alebo nie, asi nie, keď robil tie isté priestupky. Na otázku, prečo ako dôvod neplatnosti darovacej zmluvy vo veci 7C/54/2010 tieto skutočnosti neuviedli, navrhovateľka 1/ odpovedala, že otec povedal, že od odporkyne dostal pol bytu v Trstenej, z ktorého dôvodu jej potom on zasa daroval 3/10-tiny domu. Polovicu bytu mu však nedala. Keby odporkyňa dala otcovi pol bytu, tak by sa nesúdili. Darovaciu zmluvu hneď nenapadli preto, lebo sa za to hanbili.

Navrhovateľka 2/ K. Z. na pojednávaní 18.10.2012 sa pripojila k výpovedi navrhovateľky v 1/ rade a ďalej uviedla, že odporkyňa vždy prinútila otca, aby robil to čo ona chcela. Vydierala ho, že ak bude držať s nimi, že od neho odíde. Otec robil v OFZ Istebné na bagri a na družstve opravoval stroje. V oboch firmách bol riadne zamestnaný. V OFZ Istebné pracoval asi do roku 1975 a následne pracoval na družstve, asi do roku 1995 alebo 1998. Za otca vybavovali záležitosti tak, že keď prišla úradná listina, on obálku neotvoril, keď ona k nemu prišla, tak jej ju dal prečítať. Odporkyňa za otca vybavovala sama, na základe splnomocnení. Ona nevidela otca čítať alebo písať. Z tohto dôvodu neurobili žiadne opatrenia už vtedy keď si odporkyňa vybavovala splnomocnenia, lebo sa hanbili za to. Otec možno ani nevedel, že podpísal nejaký testament. O darovacej zmluve im povedal sám, ona nebola prítomná pri jej podpise. Myslí si, že listiny neobsahujú vôľu otca a to preto, že pokiaľ sa týka darovacej zmluvy, tak malo to byť za podiel k bytu odporkyne, čo im otec aj povedal, ale o testamentoch sa nezmienil.

Navrhovateľka 3/ K. H. na pojednávaní 18.10.2012 súhlasila s výpoveďami navrhovateľiek 1/ a 2/. Ona bývala k otcovi najbližšie a keď mu prišiel nejaký dopis, tak jej volal, aby mu ho prišla prečítať. Ona nechodila do jeho práce, aby mu pomáhala s písaním a čítaním. Otec dostával normálne výplatu. Na družstvo chodievali po výplatu za neho, keď on nemohol. Na otázku, či otec niekedy písal alebo čítal, navrhovateľka v 2/ rade uviedla, že keď mu niečo čítala, tak reagoval na to, čo tam bolo napísané, ona

ho nevidela čítať. Vybavovala za neho úradné záležitosti, napr. keď mu prišli listy alebo šeky, jeden alebo dvakrát bola s ním na úrade v Ž.. Nevidela, či otec chodil aj sám niečo vybavovať na úrad a ani ho nevidela písať listy. Nevie, či otec vedel počítať.

Navrhovateľka v 4/ rade sa na pojednávaní 18.10.2012 v celom rozsahu stotožnila s výpoveďami navrhovateľiek 1/ až 3/.

Právna zástupkyňa odporkyne na pojednávaní 18.10.2012 uviedla, že žaloba je nedôvodná. Urobené právne úkony vyjadrujú vôľu nebohého p. H.. Nebol doteraz preukázaný naliehavý právny záujem na žiadanom určení. Naliehavý právny záujem je daný vtedy, ak sa právne postavenie určitého subjektu stane v dôsledku nejakých úkonov neistým. Nebohý pán H., pokiaľ za života daroval svoj majetok alebo nakladal s ním pre prípad smrti, jednalo sa o jeho vlastníctvo, čím nijakým spôsobom nezneistil právne postavenie navrhovateľiek. Navrhovateľky nikdy nenamietali neplatnosť úkonov, ktoré urobil. Začali s tým až po začatí dedičského konania. Právnymi úkonmi, ktoré urobil, došlo k zmenšeniu majetku, ktorý je predmetom dedičského konania, avšak toto nemôže byť naliehavý právny záujem. Poukázala aj na to, že úkony boli urobené formou notárskej zápisnice a že notár, ak by zistil nejaké skutočnosti potrebné pre porozumenie obsahu, tak by urobil príslušné úkony.

Odporkyňa na pojednávaní 18.10.2012 uviedla, že žila v spoločnej domácnosti s S. H. od roku 2005. Nikdy ho nevidela čítať, ale vždy jej povedal, aby mu to prečítala alebo požiadal o to iného. Tak to bolo aj pri spisovaní závetu u JUDr. K., keď ju požiadal, aby mu to prečítala. On jej nepovedal, že nevie čítať, len ju o to požiadal. Podpísať sa vedel a vedel aj počítať. Vedel si zrátať dôchodok a s ľuďmi bežne komunikoval. Rozprával o všetkom, nič netajil. Ona bola pri tom, keď im o darovacej zmluve rozprával, aj keď im rozprával o tom, že si ju chce zobrať. Navrhovateľky však neboli na svadbe, lebo si to on neželal. Ona bola prítomná pri spisovaní oboch závetov, pričom závet čítala JUDr. K., lebo on si to vyžiadal. Pred podpisom jej nedal závet prečítať, len počula, čo si on prial dať do závetu. Bola prítomná aj pri spisovaní darovacej zmluvy a túto mu zmluvu mu tiež prečítali. On si otvoril sám nejaké dokumenty, ale povedal, aby mu to prečítala. Na otázku právneho zástupcu navrhovateľiek, či sa ho pýtala, prečo mu to má čítať, odporkyňa odpovedala, že on si to tak prial. Na ďalšiu otázku, či ho videla čítať, odpovedala že nie a že on väčšinou hneď po raňajkách išiel niečo robiť, napr. aj do záhrady. Neviedol si zápisky. Nikdy sa jej nezdôveril s tým, či vie čítať a písať.

Na ďalšom pojednávaní 20.11.2012 súd vypočul ako svedkyňu notárku S.. H. K.. Táto vo výpovedi uviedla, že pokiaľ príde osoba, ktorá nevie čítať a písať, tak sa pri spisovaní závetu priberú dvaja svedkovia, ktorí podpíšu závet s tým, že prejav vôle musí byť súhlasný s prejavom účastníka, teda potvrdia to, že spísaný úkon zodpovedá vôli toho účastníka. Pokiaľ sa týka závetu, ktorý spisovala s p. S. H., tak nemala vedomosť o tom, že by sa jednalo o osobu, ktorá nevie čítať a písať. Tento sa normálne podpísal a prejavil svoju vôľu.

Ďalšia svedkyňa vypočutá na tomto pojednávaní, U. A. - sestra neb. S. H., uviedla, že jej brat nechodil do školy pravidelne, chodil osem rokov do 1. triedy, teda osem rokov do školy. Na otázku ako často chodil do školy, uviedla, že niekedy išiel a niekedy nešiel. Niekedy ho učili tak, že mu dali čítať, ale neprečítal, pričom ona nevie či preto, že nevedel, alebo nechcel. Po skončení školy išiel na traktorovú stanicu, chodil na traktore, ale ona nevie ako zložil skúšky, keď nevedel čítať ani písať. Do večernej školy nechodil. Ona s ním žila v spoločnej domácnosti dokým neodišiel na vojnu. Na otázku, či jej brat povedal, že nevie písať a čítať, svedkyňa odpovedala, že ona to zistila vtedy, keď mu napísali niečo na dvere a on to nevedel prečítať; bolo to keď mala asi deväť rokov. On sa to ani nesnažil prečítať, takže nevie, či nevedel alebo nechcel. Keď sa vrátil z vojny, tak už s ním nebývala, ale keď sa oženil tak vie, že stazky za neho vypisovala manželka. Učitelia v škole rodičom hovorili, že nechodí do školy. On sa nevedel podpísať, robil krížiky, ale ona ho nikdy nevidela pri tom ako sa podpisoval krížikom, len

to povedal. Keď ho učili čítať zo šlabikára, tak on to nechcel alebo nevedel prečítať. Na otázku, či ho videla niekedy čítať, svedkyňa uviedla, že nie. Ako deti aj chceli, aby sa naučil čítať, ale nechcel, pričom on nepovedal, prečo nechce čítať. Brata navštevovala málokedy a bolo to iba v čase, keď ešte žila jeho prvá žena. Po smrti prvej manželky sa asi nenaučil čítať a písať, pretože keď si hľadal inú ženu, tak išiel za dcérou, aby mu napísala inzerát. Ona to počula, keď to hovoril dcére K. (navrhovateľke v 3/ rade). Ďalej svedkyňa uviedla, že oni majú domy vedľa seba a ona bola vtedy v kuchyni, varila a oni boli tiež v kuchyni a keď hlasnejšie rozprávali, tak vedela, že majú vypité; tým myslí na brata a priateľku. Ona ho ako dospelého nevidela písať.

Svedok S. J., vypočutý na pojednávaní 20.11.2012, ktorý sa do Žaškova presťahoval v roku 1965, uviedol, že neb. S. H.Č. bol jeho kmotor. Poznal sa s ním dobre, navzájom si pomáhali. Predtým ako sa stali kmotrovcami, sa poznali len zbežne. S. H. pracoval ako bagrista v Kovohutoch a on robil frézara, takže neboli na jednom pracovisku. Na otázku, či vedel S. H. čítať a písať svedok uviedol, že ho nikdy nevidel čítať noviny, on sa viac menej venoval motorom, opravoval. On sa ho nikdy nepýtal na to, prečo nečíta noviny. Na otázku, či má skúsenosť, z ktorej videl, že S. H. nevie čítať, svedok uviedol, že S. H. neobjednával noviny ani časopis. Možno sa hanbil povedať pravdu, že nevie čítať alebo len slabikuje. Naposledy, keď boli na pohrebe svedkovho svata, tak v kostole dal S. H. modlitebnú knižku družke a on si sadol inde. Na otázku, či boli v kostole niekedy sami dvaja, svedok uviedol, že na vianočné sviatky a vtedy S. H. chodil väčšinou bez modlitebnej knižky. On ho nevidel chodiť do kostola. Nebol pri ňom, keď bolo potrebné niečo prečítať. Keď bol niekedy u nich a prišla poštárka, tak mu listiny prečítala manželka. On ho nikdy nevidel niečo zapisovať a vie, že nechodil na žiadnu večernú školu. Nikdy mu nepovedali, že S. H. nevie čítať a písať. On ho nevidel čítať, ale nemôže potvrdiť, či to vedel alebo nevedel. Nikdy s H. niečo spoločne nečítali, z čoho by usúdil, že má problém s čítaním. Pokiaľ bol H. bagrista a bolo potrebné niečo vypisovať, na to tam bol majster. S. H. pracoval aj na družstve v Oravskej Porube, on ale na družstve nerobil. Či bolo k tomu potrebné vypisovať nejaké doklady, na to tam bol mechanizátor. Vie, že S. H. mal auto - škodovku a vetriesku a na týchto aj chodil, mal aj vodičský preukaz. On nevie ako ho získal, lebo vodičský mal už v čase, keď sa s ním zoznámil. Posledné auto čo mal, dal vnukovi. Na aute normálne jazdil, chodil aj do Kubína.

K výpovedi svedka S. J., navrhovateľka 1/ uviedla, že čo sa týka vodičského preukazu, tak v predchádzajúcom období neboli testy písomné, len ústne. Neskôr, keď bolo treba robiť testy, tak to za neho robil policajt, ktorý je však už teraz nebohý. O tomto by mohol vypovedať svedok C.W. F., ktorý bol priateľom S. H.. Pokiaľ sa týka dopravných značiek, tak toto ho učila jeho manželka a toto si zapamätal podľa tých znakov na značkách. Keď išli spoločne, tak mu čítali tabule pri ceste a pritom sa ako deti zabávali. Ona nevie kde otec robil skúšky na vodičský preukaz.

Na pojednávaní 06.12.2012 svedok C. F. uviedol, že neb. S. H. poznal asi od svojich desať rokov, pričom tento bol od neho starší o šesť alebo sedem rokov. Vie, že keď išiel mať S. H. 18 rokov, tak si chcel robiť vodičský preukaz, ale nechodil do školy, takže bol negramotný. Mal ale priateľa, ktorý sa volal S. a ten ho nútil, aby sa išiel doučovať. Tak chodil potom za učiteľom K. K. v Žaškove, ktorý ho doučoval, aby sa vedel podpísať a toto sa udialo asi v roku 1957. On potom aj získal vodičské oprávnenie a od roku 1972 robil S. H. spolu so svedkom na družstve v Oravskej Porube. S. H. tam robil asi pol roka šoféra a potom ako opravár v dielni. Na otázky právneho zástupcu navrhovateľiek svedok uviedol, že si robil vodičský preukaz v roku 1958 v Trenčíne, kde bol na kurze na ťažké stavebné stroje a postupne si urobil skúšky na ťažké stroje (stavebné stroje). Skúšobné testy nerobil, robili len ústne. Keď pracoval s neb. S. H., boli možnosti zvýšiť si kvalifikáciu, ale p. H. kurz neabsolvoval. Na otázku, či p. H. ako šofér potreboval vyplňovať nejaké tlačivá alebo čítať nejaké záznamy, svedok uviedol, že keď nastupovali ráno do práce, dostali pracovný príkaz a rozišli sa po určenej práci; jednalo sa o písomný záznam pre každého jednotlivo, ktorý vyhotovil mechanizátor. Na ďalšiu otázku, či videl S. H. čítať, svedok uviedol, že väčšinou p. H. záznam schoval a išiel po svojej robote. U nich na pracovisku existovalo preskúšavanie profesionálnych šoférov a išlo o skúšky také, že chodili na školenia na 4-5 dní na Hotel Goral a po školení robili testy. P. H. tam nechodil, pretože v tom čase už vodiča nerobil. Pokiaľ si pamätá, tak p. H. robil skúšky z bezpečnostných predpisov a aj oni tieto skúšky robili. Na otázku, ako robil testy p. H., svedok

uviedol, že v tom čase sa testy robili tak, že po školení sa vyplňovali testy ale nikto nepozeral, že kto ich za koho vyplňuje. Videl, že aj za p. H. to robil kamarát čo sedel vedľa neho, ale už nevie kto to bol. Na ďalšiu otázku, či H. vedel čítať a písať, svedok uviedol, že tento sa vedel podpísať, ale ostatok nevedel. Učiteľ naučil H.Č. podpisovať sa písaným písmom, ale pri tomto on nebol, pretože on chodil k učiteľovi domov, preto ani nevie čo všetko ho učiteľ naučil. Tento učiteľ však už zomrel. To, že je H. negramotný, vedeli jeho kolegovia, ktorí s ním robili, robil s ním napr. K. I., ale o tejto skutočnosti sa nikdy s kolegami nerozprávali. Ďalej svedok uviedol, že to, že H. nevedel čítať a písať, usúdil z toho, že vždy keď dostal záznam, tak ho zobral a nikdy ho pred nimi nečítal. Potreba prečítať si návod na obsluhu stroja v tej dobe nebola, vtedy boli iné stroje ako teraz, takže H. vedel všetko opraviť. On sa s ním poznal ako kolega z práce, na dielni nikdy spolu nepracovali. Svedok ďalej uviedol, že väčšinou odchádzal z práce autom a doma sa nikdy s H. nenavštevovali, preto ani nevedel povedať, či mal H. nejakého blízkeho priateľa.

Na pojednávaní 06.12.2012 súd opätovne vypočul odporkyňu. Táto uviedla, že manželstvo s S. H. uzavrela 01.04.2010 v Párnici a ako svedkovi boli prítomní jej dcéra a zať. Pred uzavretím manželstva všetky formuláre pripravovala p. V., oni to len podpísali. K sobášu nezavolali nikoho z rodiny preto, lebo si to p. H. neprial. Svadobnú hostinu nemali, mali len posedenie. Uzavretie manželstva p. H. svojim deťom neoznámil a to z dôvodu, ktorý ona uvádzať nebude. Ona nenútila p. H. k sobášu, nikdy na neho nevyvíjala nátlak.

Právna zástupkyňa odporkyne sa k veci vyjadrila ešte písomne a to podaním doručeným priamo na pojednávaní dňa 22.01.2013 označeným ako „Záverečný návrh“. V ňom opätovne vyjadrila nesúhlas s podanou žalobou. Je názoru, že napadnuté právne úkony sú prejavom slobodnej a bezvadnej vôle konajúcej osoby S. H. a tieto úkony boli vykonané vo forme notárskej zápisnice. Sú tak verejnou listinou, čím sa eliminuje možnosť výskytu väd spôsobujúcich neplatnosť tejto listiny. V tejto súvislosti poukázala aj na výpoveď svedkyne notárky S. H. K., z ktorej vyplynulo, že v čase konania právnych úkonov nič nenasvedčovalo tomu, že by tieto úkony vykonávala osoba, ktorá nevie písať a čítať, oboznamovať sa s obsahom písomného textu. Podľa ich názoru, navrhovateľky v 1/ až 4/ rade vypovedali účelovo o tom, že ich otec nevedel čítať a písať, pričom tieto tvrdenia neboli preukázané žiadnymi relevantnými dôkazmi. Právna zástupkyňa ďalej poukázala na to, že platnosť či neplatnosť právneho úkonu je potrebné posudzovať so zreteľom na okolnosti daného prípadu, ktoré existovali v okamihu, keď bol právny úkon vykonaný. Navrhovateľkami predložené listinné dôkazy - triedne výkazy zo školských rokov 1946/1947, 1947/1948 a 1948/1949, sú listinami staršieho dáta a podľa jej názoru nemajú súvis s napadnutými právnymi úkonmi. Predovšetkým poukázala na výpoveď navrhovateľky v 1/ rade - S. I. zo dňa 18.10.2012, kde navrhovateľka ako jediný dôvod podania žaloby uviedla „záujem na majetku, resp. záujem na majetkovom podiele v rodičovskom dome“. Tiež právna zástupkyňa poukázala na výpoveď svedka C. F., ktorý uviedol, že neb. S. H. v neskoršom veku po skončení školskej dochádzky, navštevoval doučovanie u učiteľa, u ktorého sa mal učiť čítať a písať. Svedok však nevedel uviesť, čo všetko sa S. H. takýmto spôsobom naučil. Na základe uvedeného však nemožno jednoznačne konštatovať, že nebohy v čase vykonania napadnutých právnych úkonov nevedel čítať a písať, resp. že by v čase vykonania týchto úkonov nedisponoval schopnosťou pochopiť obsah a význam písaného textu. V tejto súvislosti upriamujú pozornosť na skutočnosť, že poručiteľ spolu s navrhovateľkami 1/ až 4/ boli v minulosti účastníkmi viacerých priestupkových konaní vedených Obvodným úradom Dolný Kubín, oddelením všeobecnej vnútornej správy a tiež účastníkmi občianskeho súdneho konania vedeného na tunajšom súde pod sp.zn. 7C/54/2010, kde navrhovateľky 1/ až 4/ napádali neplatnosť tej rovnakej darovacej zmluvy, ktorá je predmetom aj tohto konania, avšak jej neplatnosť napádali celkom z iných dôvodov. V rámci týchto konaní (vedených na obvodnom úrade aj pred súdom), navrhovateľky nikdy nenamietali skutočnosť, že by S. H. nevedel čítať a písať, resp. oboznamovať sa s obsahom písaného textu, pričom tieto konania prebiehali ešte za jeho života, t.j. v čase, kedy schopnosť čítať a písať bola reálne preskúmateľná. Navrhovateľky boli spolu s otcom účastníkmi zmluvy o dobrých medziľudských vzťahoch a vzájomnom spoluzití, kde v záverečných ustanoveniach všetci účastníci zmluvy potvrdili, že obsahu zmluvy porozumeli a nenamietali, že by S. H. nevedel čítať, písať a nijako nenamietali platnosť tejto zmluvy. Z výsledkov vykonaného dokazovania nemožno všeobecne usudzovať, že by napadnuté právne úkony boli vykonané osobou, ktorá by nevedela čítať a písať, resp. že by tieto právne úkony neboli vykonané so všetkými náležitosťami a svojim obsahom, formou alebo účelom odporovali zákonu, resp. že by tieto právne úkony boli postihnuté takou vadou, ktorá by spôsobovala

ich neplatnosť. Vzhľadom na skutočnosť, že v tomto prípade sa jedná o konanie v zmysle ust. § 80 písm. c/ O. s. p., vecná legitímácia je preukázanie naliehavého právneho záujmu na tomto určení. Odporkyňa je názoru, že existencia naliehavého právneho záujmu, ako predpoklad úspešnosti, nebola v tomto konaní navrhovateľkami preukázaná. Súdna prax je jednotná v tom, že naliehavý právny záujem je daný vtedy, ak existuje aktuálny stav objektívnej právnej neistoty, ktorý možno týmto právnym prostriedkom odstrániť, určovací žaloba tak má preventívny charakter a môže zabrániť stavu právnej neistoty, prípadne ďalším súdnym sporom. Naliehavý právny záujem na určení je daný najmä tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo navrhovateľiek, alebo kde by sa bez tohto určenia stalo ich právne postavenie neistým. Navrhovateľky naliehavý právny záujem odvodzujú od ust. § 175k ods. 2 O. s. p. s odôvodnením, že na podanie určovacej žaloby boli odkázané v prebiehajúcom dedičskom konaní po poručiteľovi a to uznesením č.k. 7D/55/2012-74 zo 06.08.2012; v tejto súvislosti odporkyňa poukazuje na to, že obsah žalobného návrhu (žalobný petit) nie je totožný s obsahom vyššie citovaného uznesenia vydaného v dedičskom konaní. Pokiaľ naliehavý právny záujem nevyplýva priamo z návrhu, zisťuje sa vykonaním výsluchu účastníkov. V tejto súvislosti poukazujú na výpoveď navrhovateľky 1/ S. I. na pojednávaní 18.10.2012, kde táto ako dôvod určovacej žaloby výslovne uviedla, že „pokiaľ by odporkyňa odstúpila od domu a vzdala sa 3/10-tín, ktoré jej predtým otec (S. H.) daroval, tak by neboli napádali platnosť závetov“. Navrhovateľka tiež uviedla, že ostatné právne úkony vykonané jej otcom, ako zmluva o dobrých medziľudských vzťahoch a vzájomnom spolunažívaní, považovala za platné. V danom prípade absentuje naliehavý právny záujem a to predovšetkým vo vzťahu k napadnutej darovacej zmluve. Považujú za zrejmé, že v dôsledku darovania nedošlo ku žiadnej zmene vo vzťahu ku spoluvlastníckym podielom navrhovateľiek na predmetných nehnuteľnostiach, čo je zrejmé i z priložených listov vlastníctva. V prípade, ak by súd vyhovel žalobe a vyslovil by neplatnosť darovacej zmluvy, postavenie navrhovateľiek a veľkosť ich spoluvlastníckych podielov by ostali nezmenené. Vyslovenie neplatnosti napadnutých právnych úkonov by malo význam iba vo vzťahu k prebiehajúcej dedičskému konaniu po poručiteľovi, kde by došlo k zväčšeniu objemu majetku, ktorý by bol predmetom dedičského konania a k prípadnému zväčšeniu majetkových podielov pripadajúcich na navrhovateľky ako zákonných dedičov. Odporkyňa je toho názoru, že vlastný majetkových prospech navrhovateľiek nemožno zamieňať resp. stotožňovať s naliehavým právnym záujmom na vyriešení nejistej právnej situácie a odstránení neistoty v právnom vzťahu. Vzhľadom na uvedené nemožno potvrdiť, že by sa postavenie navrhovateľiek v dôsledku napadnutých právnych úkonov zmenilo, resp. stalo neisté. Preto žiadajú návrh ako nedôvodný v celom rozsahu zamietnuť a zaviazat' navrhovateľky na náhradu trov konania.

Na pojednávaní 22.01.2013 právny zástupca navrhovateľiek predložil dve listiny z poznámkových blokov; jednu z 29.10.2010 a druhú bez dátumu. So súhlasom súdu tieto listiny predložil k nahliadnutiu odporkyňi a jej právnej zástupkyňi s tým, že žiadal, aby sa odporkyňa vyjadrila k listine, ktorá nie je datovaná a obsahom ktorej je text: „neklopte, lebo nikto není doma a vodu si zoberte pred dverami šachty Otec.“ Konkrétne právny zástupca navrhovateľiek žiadal, aby odporkyňa uviedla kedy a ako bola táto listina napísaná.

Odporkyňa k tomu uviedla, že túto listinu napísala ona v ten deň, keď išla už s teraz nebohým manželom do Trstenej a táto bola určená pre S. I., ktorá mala prísť pre vodu a slúžila ako oznam. Nepodpísala ju, lebo asi zabudla. Bol to odkaz otca pre dcéru a požiadal ju o jeho napísanie nebohý manžel, ktorý jej to aj nadiktoval. Na ďalšiu otázku, prečo odkaz nenapísal poručiteľ, odporkyňa uviedla, že ju požiadal, aby to napísala ona. Právny zástupca navrhovateľiek predložil so súhlasom súdu na tomto pojednávaní ďalšiu listinu a to zo dňa 29.10.2010, pričom žiadal, aby odporkyňa uviedla, kto ju napísal. Odporkyňa uviedla, že túto listinu písala ona na žiadosť manžela, on mal aj okuliare a listinu si pozrel.

Právna zástupkyňa odporkyne k tomu na pojednávaní uviedla, že predložené listiny preukazujú len skutočnosť, že odporkyňa vie čitateľne písať, avšak oni posudzujú platnosť jej právnych úkonov. Pokiaľ sa týka záznamu na CD nosiči, tento bol urobený v rozpore so zákonom.

Právny zástupca navrhovateľiek na záver žiadal, aby súd rozhodol v zmysle návrhu, keď bolo preukázané, a to hlavne školskými výsledkami, svedkami a aj predloženými listinami, že nebohý S. H. nevedel písať ani čítať. V tejto súvislosti poukazujú na výpoveď svedka vypočutého na pojednávaní 06.12.2012, ktorý potvrdil, že poručiteľ sa síce vedel podpísať, ale ostatné nevedel. Poručiteľ sa dožil veku 78 rokov a podľa ich názoru je nemysliteľné, aby za celý život neurobil ani jedinú listinu, ktorú by vlastnoručne podpísal. Vypočutí svedkovia neboli spochybnení, boli to jeho spolupracovníci a občania obce. Na pojednávaní predloženými listinami chceli preukázať, že tieto vznikli v domácom prostredí, jedná sa o jednoduchý odkaz otca pre dcéru a teda nič nebránilo tomu, aby ich poručiteľ sám napísal, čo však neurobil, pričom požiadal o to odporkyňa. Majú teda za to, že táto skutočnosť svedčí o tom, že nevedel čítať a písať, za čo sa hanbil a nedával to najavo.

Navrhovateľka v 1/ rade na záver uviedla, že odporkyňa s jej otcom po tom, ako spolu začali žiť, zamkli svoju polovicu domu a ponechali si všetky listiny, ktoré zostali aj po matke. Ak by teda odporkyňa chcela preukázať, že otec vedel písať a čítať, nebolo by jej bránilo nič v tom, aby nejakú ním napísanú listinu našla.

Právna zástupkyňa odporkyne na záver ešte uviedla, že nebolo náležitým spôsobom preukázané, že poručiteľ nevedel písať a čítať. Závet bol spísaný na notárskom úrade, kde notár pracoval s odbornou starostlivosťou a v prípade pochybností, by závet nespísal. Úkony sa posudzujú v čase keď sa urobili a teda listiny (školské výkazy z roku 1946 a 1949) nemôžu svedčiť o skutočnosti, či vedel poručiteľ písať a čítať. Okrem toho, svedok F. 06.12.2012 uviedol, že poručiteľ sa chodil ešte doučovať k učiteľovi. Ak niektorí občania alebo spolupracovníci nevideli p. H. písať a čítať, to ešte neznamená, že to nevedel. Pokiaľ sa týka listín predložených na pojednávaní 22.01.2013, tieto nesvedčia o tom, že nebol schopný ich napísať, mohlo to byť pre mnoho ďalších okolností, pre ktoré to neurobil. Poukazujú aj na to, že navrhovateľky nepreukázali naliehavý právny záujem na danom určení, pretože v dedičskom konaní, pre spornosť závetu, boli síce odkázané na podanie žaloby, avšak predmetom nebola aj darovacia zmluva. Neplatnosti týchto úkonov sa domáhajú len z dôvodu, že by došlo k zväčšeniu majetku, ktorý by mohol byť predmetom dedičského konania, ale nie z dôvodu právnej neistoty. Za života poručiteľa prebiehal súdny spor medzi účastníkmi o neplatnosť darovacej zmluvy, ktoré skutočnosti teda, že poručiteľ nevedel čítať a písať, v tomto konaní navrhovateľky neuvádzali, pričom v tom čase nebol problém túto skutočnosť preukázať. Právna zástupkyňa odporkyne poukázala aj na výpoveď navrhovateľky v 1/ rade, ktorá listinu (dohodu o urovaní vzťahov) považovala za platnú a tiež uviedla, že pokiaľ by nedošlo k darovaniu, tak by ani takúto žalobu nepodali.

Okrem výsluchu účastníkov konania a ich právnych zástupcov, výsluchu svedkov, súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dokladmi založenými v spise a to najmä s výpisom z LV XXX k.ú. Žaškov, LV XXXX k.ú. Žaškov, triednym výkazom dochádzky a prospechu žiactva za školský rok 1947/ 48 a 1946/47 z ktorých súd zistil, že S. H. nar. XX.XX.XXXX v školskom roku 1947/48 bol klasifikovaný v prvom polroku zo slovenského jazyka známku 5 , z písania známku 3, z vlastivedy známku 4 a v druhom polroku nebol klasifikovaný pre slabú dochádzku. V školskom roku 1946/47 bol v prvom polroku klasifikovaný známku 5 zo slovenského jazyka, z písania 5 a úpravy písomných prác známku 3, v druhom polroku klasifikovaný z písania 5, zo slovenského jazyka 5 a úpravy písomných prác 4. V školskom roku 1948/49 nebol klasifikovaný, pretože školu nenavštevoval.

Zo zápisnice napísanej na Notárskom úrade v Dolnom Kubíne notárom JUDr. Milanom Kleňom dňa 16. júla 2012 v konaní sp.zn. 7D/55/2012 v dedičskej veci po poručiteľovi S. H. súd zistil , že poručiteľ zomrel so zanechaním dvoch závetov, pričom podľa prvého zo dňa 20.05.2009 za dedičku svojho majetku, a to 6/10- ín rodinného domu súpisné číslo 89 na parc.č. XX a pozemkov parc. č. XX, XX zapísaných na LV XXX a XXXX k.ú. Ž., ustanovil svoju družku D. A. v 1/5- ine a závetom zo dňa 02.05.2011 ustanovil za dedičku svojho majetku manželku D. H. (predtým družka). Oba závetu boli napísané formou notárskej zápisnice. V tomto dedičskom konaní právny zástupca dedičiek (navrhovateľky) uviedol, že pokiaľ by sa D. H.(predtým A.) vzdala podielu rodinného domu v Žaškove spolu s pozemkom a poľnohospodárskou pôdou, nepodajú návrh na vyslovenie neplatnosti oboch závetov.

Z lekárskeho potvrdenia zo dňa 12.10.2012, ktoré vydala K.. U. D., bolo zistené, že nebohý S. H. netrpel žiadnym duševným ochorením.

Zo správy Poľnohospodárskeho družstva Žaškov bolo zistené, že S. H. bol u nich zamestnaný ako opravár poľnohospodárskych strojov a vodič nákladnej dopravy do 18.11.1992, všetky doklady (pracovnú zmluvu, preberanie výplat), si preberal a podpisoval sám, zúčastňoval sa školení z BOZP ale jeho záznamy sa nezachovali. Nebohý S. H. dňa 1.7.1992 podpísal dohodu o pracovných podmienkach (čl.51 spisu), dňa 18.11.1992 výstupný lístok (čl. 52 spisu).

Z evidenčnej karty vodiča bolo zistené, že nebohý S. H. od roku 1955 mal vodičské oprávnenie, pričom OR PZ Dolnom Kubíne ho neevidovalo ako osobu, ktorá nevie písať a čítať.

Obec Párnica v liste zo dňa 14.12.2012 potvrdila, že nebohý nebol evidovaný ako osoba, ktorá nevie písať a čítať, nebol pozbavený spôsobilosti na právne úkony.

Obec Žaškov v správe zo dňa 13.12.2012 potvrdila, že S. H. nebol v obci vedený ako osoba, ktorá nevie písať a čítať dokonca mu bolo vydané vodičské oprávnenie.

Zo spisu okresného súdu Dolný Kubín sp.zn. 7C/54/2010 bolo zistená, že terajšie navrhovateľky už dňa 12.5.2010 podali žalobu proti, v tom čase ešte žijúcemu, S. H.i, nar. XX.XX.XXXX a proti terajšej odporčyni D.E. H. o neplatnosť darovacej zmluvy č. V 483/10. V samotnej žalobe žalobkyne neuvádzali ako dôvod neplatnosti to, že S. H. nevedel písať a čítať ale poukazovali na ziskuchtivosť jeho manželky D. H.. Konanie bolo zastavené, pretože žalobu zobrali späť. V predmetnom spise je založená zmluva o dobrých medziľudských vzťahoch a vzájomnom spolunažívaní uzatvorená v advokátskej kancelárii JUDr. Slamku, ktorú tak isto podpísal S. H., pričom z obsahu tejto zmluvy nie je zjavné, že by bol osobou ktorá nevie písať a čítať(čl. 23-26 spisu).

V návrhu navrhovateľky poukazovali na porušenie ust. § 49 Notárskeho poriadku a ust. § 40 ods. 6 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), v dôsledku čoho majú byť tieto právne úkony s poukazom na ust. § 39 OZ absolútne neplatné.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 40 ods. 6/, Občianskeho zákonníka, na písomné právne úkony tých, ktorí nemôžu čítať a písať, je potrebná úradná zápisnica. Úradná zápisnica sa nevyžaduje, ak má ten, kto nemôže čítať alebo písať, schopnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu s pomocou prístrojov alebo špeciálnych pomôcok alebo prostredníctvom inej osoby, ktorú si zvolí, a je schopný vlastnoručne listinu podpísať.

Podľa 49 notárskeho poriadku, ak spisuje notár notársku zápisnicu s osobou, ktorá nemôže čítať alebo písať, priberie dvoch svedkov úkonu. Títo svedkovia musia byť prítomní pri prejave vôle účastníka o tom, čo sa má pojať do zápisnice, pri prečítaní zápisnice a jej schválení tým účastníkom, v záujme ktorého boli pribratí. Tieto okolnosti musia byť v zápisnici uvedené.

Podľa §51 ods.2/ , ak účastník nemôže čítať alebo písať, musí byť okrem svedkov úkonu pribratý i jeho dôverník, ktorý sa s ním vie dorozumieť. Prostredníctvom neho notár zistí a do zápisnice uvedie, či účastník zápisnicu schvaľuje.

Vyhodnotením vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že nedošlo k porušeniu vyššie citovaných ustanovení zákona a preto považuje návrh za nedôvodný. Okrem toho, podľa názoru súdu, navrhovateľky nepreukázali dôvodnosť naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, keďže ako

sami uvádzali, že pokiaľ by odporkyňa odstúpila od domu a vzdala sa 3/10-ín, ktoré jej predtým nebohý daroval, tak by nenapadli platnosť závetov a keby odporkyňa dala otcovi pol bytu, tak by sa nesúdili.

Súd návrh zamietol z nasledovných dôvodov:

Ako bolo preukázané v konaní sp. zn 7D/55/2012 po poručiteľovi S. H., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, naposledy bytom Ž. XX, poručiteľ zanechal dva závety spísané na notárskom úrade S.. H. K. pod N 128/2009, NZ 16445/2009 a N 136/2011, NZ 15534/2011. Podľa notárskej zápisnice N 136/2011 napísanej 02.05.2011 ustanovil S. H. za dedičku majetku, a to 3/10-ín rodinného domu súpisné číslo XX na prcele č. XX zapísaného na LV č. XXX kú. Ž. spolu s 3/10-ínami príslušenstva pozostávajúceho z hospodárskych budov, letnej kuchyne a garáže ako aj 6/10-ín pozemkov parc. č. XX a parc.č. XX zapísaných na LV. 1233 k.ú. Žaškov, manželku D. H. rod. I. v celku. Podľa notárskej zápisnice N 129/2009 napísanej 20.5.2009 ustanovil S. H. za dedičku 6/10-ín rodinného domu súpisné číslo XX na parc. č. XX a pozemkov parc. č. 49 a parc. č. 52, nehnuteľnosti zapísané na LV č. 747 a 1233 pre k.ú. Ž. družku D. A., W., I. a to v 1/5-ine. Z notárskych zápisníc nevyplýva, že by poručiteľ bol osoba, ktorá nevie písať a čítať, pričom výsluchom notárky S.. H. K. v konaní nebolo zistené, že by závety spisovala s osobou, ktorá nevie písať a čítať, zápisnice podpísal S. H. osobne. Skutočnosť, že S. H. bol osobou, ktorá nevie písať a čítať a teda z tohto dôvodu by závety mali byť neplatné pre nedodržanie formy pri ich spisovaní, podľa názoru súdu navrhovateľky nepreukázali. O jeho negramotnosti v prvom rade mali svedčiť triedne výkazy za školské roky 1946/47, 1947/48 a 1948/49. Je síce pravdou že v triednom výkaze za školský rok 1946/47, kedy bol žiakom druhej triedy, mal S. H. zo slovenského jazyka a z písania 5, avšak z úpravy písomných prác mal v prvom polroku 3 potom 4. V školskom roku 1947/48 mal zo slovenského jazyka 5 avšak z písania mal známku 3, taktiež mal 3 z občianskej a náboženskej výchovy. V druhom polroku klasifikovaný nebol nakoľko mal slabú dochádzku. V školskom roku 1948/49 nebol klasifikovaný lebo nenavštevoval školu. Z týchto triednych výkazov však je zrejmé do školy začal chodiť od 02. septembra. 1940, pričom za toto obdobie navrhovateľky žiadne triedne výkazy nepredložili.

To že nevedel písať a čítať nepotvrdila jednoznačne ani svedkyňa U. A. jeho sestra, ktorá uviedla, že keď mu dali niečo čítať tak to neprečítal, ale nevedela či to preto, že nevedel alebo nechcel. Nevedel sa podpísať a podľa nej mal robiť krížiky čo však je v rozpore so všetkými listinami založenými v spise, kde sa S. H. podpisoval písaným písmom, takto podpísal aj plnomocenstvo pre právneho zástupcu vo veci sp.zn. 7C/54/2010.

Ani svedok S. J., hoci tvrdil, že S. H. nevidel čítať noviny alebo objednávať noviny, jednoznačne nepotvrdil, že S. H. nevedel písať a čítať. Nikdy s ním nečítal. S. H. bol zamestnaný na družstve v Oravskej Porube a mal aj vodičský preukaz. Svedok C. F. potvrdil, že S. H. mal priateľa S., ktorý ho nútil aby sa išiel doučovať a skutočne tento aj chodil za učiteľom K. K. v Žaškove. K tomuto učiteľovi chodil domov. Bolo to v roku 1957.

Súd však považuje za dôležité podotknúť, že v roku 2010 spísal S. H. darovaciu zmluvu v prospech manželky D. H.- odporkyne a to tiež formou zápisnice na notárskom úrade S.. H. K. O neplatnosť tejto darovacej zmluvy už v tom čase terajšie navrhovateľky viedli žalobu, pričom v čase tohto konania S. H. žil a bol odporcom v prvom rade. Ani v samotnej žalobe, ani v priebehu celého konania navrhovateľky neuvádzali skutočnosť, že darovacia zmluva je neplatná, pretože nebola urobená spôsobom, ktorú zákon vyžaduje, keďže S. H. nevie písať a čítať. Túto skutočnosť bolo v tom čase možné preukázať úplne jednoduchým spôsobom. Nakoniec zobrali žalobu späť potom, čo uzatvorili zmluvu o dobrých medziľudských vzťahoch a vzájomnom spolunažívaní. Ani pri tejto zmluve nežiadali, aby bolo poznačené, že S. H. nevie písať a čítať. Považovali ju za úplne platnú.

Z výpovedí samotných navrhovateľiek súd má za to, že žaloba bola podaná iba účelovo a nie z presvedčenia, že závety sú absolútne neplatnými právnymi úkonmi. Súd poukazuje na výpoveď navrhovateľka S. I., ktorá na pojednávaní dňa 18.10.2012 uviedla, že pokiaľ by odporkyňa odstúpila od domu a vzdala sa 3/10-ín, ktoré jej predtým nebohý daroval, tak by nenapadli platnosť závetov. Na otázku, prečo ako dôvod neplatnosti darovacej zmluvy vo veci 7C/54/2010 tieto skutočnosti neuviedli, navrhovateľka 1/ odpovedala, že otec povedal, že od odporkyne dostal pol bytu v Trstenej, z ktorého dôvodu jej potom on zasa daroval 3/10-tiny domu. Polovicu bytu mu však nedala. Keby odporkyňa dala otcovi pol bytu, tak by sa nesúdili. Vplyv na podanie žaloby mala aj skutočnosť, že odporkyňa z nebohým

manželom porušili zmluvu o dobrých medziľudských vzťahoch. Tiež uviedla, že o tom, že ich nebohý otec nevedel čítať a písať sa dozvedela po smrti ich matky, keď on to povedal navrhovateľke 2/ a 3/. Je nanajvýš neuveriteľné, že by navrhovateľky ako jeho dcéry až do smrti ich matky nemali vedomosť o tom, že S. H. - ich otec nevedel písať a čítať. Ich matka zomrela v roku 2002 pričom navrhovateľka v 1. rade mala už vtedy 42 rokov, navrhovateľka v 2. rade 44 rokov, navrhovateľka v 3. rade 37 rokov a navrhovateľka v 4. rade 40 rokov. Pokiaľ žili s otcom v spoločnej domácnosti, nie je možné aby o tejto skutočnosti nevedeli.

Dokazovaním listinami od bývalého zamestnávateľa, Obce Žaškov a Pribiš ako aj dopravného inšpektorátu v Dolnom Kubíne, nebola potvrdená skutočnosť, že by táto osoba bola na úradoch evidovaná, ako osoba ktorá nevie písať a čítať.

Súd tiež poukazuje na to, že navrhovateľky za života otca S. H. neurobili žiadne úkony smerujúce k tomu aby zabránili jeho zneužitiu inými osobami, napr. podaním návrhu na jeho pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Dokonca keď zistili, že otec spísal darovaciu zmluvu v prospech odporkyne na notárskom úrade ani vtedy neoznámili túto skutočnosť notárovi. Jednoznačne, podľa názoru súdu, neuniesli dôkazné bremeno, pretože neklasifikovaním S. H. v jednom z ročníkov Základnej školy nemožno nad všetku pochybnosť tvrdiť, že tento bol osobou, ktorá nevedela písať a čítať, keď on sám ešte chodil súkromne k dedinskému učiteľovi. Ani to, že nerád písal nejaké listiny alebo to, že ho svedkovia nevideli čítať noviny neznamená, že tak niekedy neurobil, alebo že bol úplný analfabet. Jednoznačne toto mohlo byť preukázané za jeho života a to v konaní sp. zn. 7C/54/2010 (o neplatnosť darovacej zmluvy), keď túto skutočnosť navrhovateľky mohli uviesť. V tom čase už boli vzťahy medzi nimi a S. H. - ich otcom značne narušené.

Keďže to však neurobili, ich tvrdenia možno v terajšom konaní považovať za účelové smerujúce len k tomu, že chcú získať späť majetok, ktorý ich nebohý otec previedol na odporkyňu.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 151 ods.3/, v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej; ustanovenie § 166 sa nepoužije. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane s tým, že lehota troch pracovných dní plynie od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Dolný Kubín na Krajský súd v Žiline, písomne v dvoch vyhotoveniach (§ 204 ods. 1 O. s. p.).

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 42 ods. 3 O. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, jeho datovania a podpísania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O. s. p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O. s. p.).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - zák. č. 233/1995 Z.z. v znení neskorších zmien (§ 251 ods. 1 O. s. p.).